

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov **1/ Ing. L. L., 2/ M. L.**, oboch bývajúcich v B., zastúpených JUDr. Ľ. H., advokátom v B., proti žalovanej **U., a.s.**, B., o **určenie neplatnosti záložnej zmluvy a zániku záložného práva k nehnuteľnosti**, vedenej na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 8 C 16/1999, o dovolaní žalobcov proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo 7. mája 2008 sp. zn. 2 Co 3/07, rozhodol

t a k t o :

Dovolanie žalobcov 1/, 2/ **o d m i e t a .**

Žalovanej náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava III rozsudkom z 23. júna 2006 č. k. 8 C 16/1999-59 zamietol žalobu o určenie neplatnosti zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti č. X., uzavretej medzi žalovanou a L. spol. s r.o., C., IČO: X., v T. 28. júna 1993. Žalovanej náhradu trov konania nepriznal. Zamietnutie žaloby odôvodnil prihliadnuc na žalovanou vznesenú námietku premlčania tým, že žalobcovia si svoje právo uplatnili až po uplynutí premlčacej doby, z ktorého dôvodu sa nevenoval právnomu rozboru veci samej. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. s tým, že žalovaná, ktorá mala vo veci úspech, si náhradu trov konania neuplatnila.

Na odvolanie žalobcov Krajský súd v Bratislave rozsudkom zo 7. mája 2008 sp. zn. 2 Co 3/07 potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa z rovnakých dôvodov s tým, že v závere

odôvodnenia svojho rozhodnutia uložil prvostupňovému súdu skúmať ďalej dôvodnosť uplatneného nároku žalobcov na určenie zániku záložného práva k nehnuteľnosti.

Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podali dovolanie žalobcovia. Navrhli dovolaciemu súdu, aby rozsudok odvolacieho súdu, ako aj ním potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie z dôvodu, že postupom súdov im bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) a napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

V odôvodnení dovolania predovšetkým odvolaciemu súdu vytkli, že potvrdil rozhodnutie prvostupňového súdu ako vecne správne, zároveň však konštatoval, že prvostupňový súd nerozhodol v rámci prvostupňového konania o celom petite žalobcov. Takéto rozhodnutie odvolacieho súdu je zmätočné a k jeho zmätočnosti prispieva nielen fakt, že odvolací súd síce fakticky rozhodol o odvolaní žalobcov dvomi výrokmi, no iba jeden z výrokov, a to výrok potvrdzujúci rozhodnutie prvostupňového súdu je v rozsudku uvedený ako výrok, no výrok, ktorým sa vec vracia prvostupňovému súdu na ďalšie konanie uviedol vo svojom odôvodnení, ale aj fakt, že v žiadnom ustanovení Občianskeho súdneho poriadku nie je uvedená "kombinácia" výrokov, v ktorej sa jedným výrokom rozhodnutie prvostupňového súdu potvrdzuje a druhým výrokom sa vec vracia prvostupňovému súdu na ďalšie konanie. Ak sa teda nerozhodlo o celom petite, bola tým účastníkom konania postupom súdu odňatá možnosť konať pred súdom. Obom súdom nižšieho stupňa vytkli nesprávne právne posúdenie veci v otázke posúdenia záložnej zmluvy ako relatívne neplatného právneho úkonu a v súvislosti s tým akceptovanie námietky premlčania vznesenej žalovanou.

Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu ho navrhla zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podali včas účastníci konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom.

V zmysle ustanovenia § 238 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1 O.s.p.) alebo rozsudok, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.), alebo rozsudok potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd v jeho výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu (§ 238 ods. 3 O.s.p.).

Nakoľko je v prejednávanej veci dovoláním napadnutý rozsudok, ktorým odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa (pričom v jeho výroku prípustnosť dovolania nevyslovil) je nepochybné, že prípustnosť dovolania žalobcov z § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. nemožno vyvodiť.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. (§ 242 ods. 1 veta druhá O.s.p.), dovolací súd sa ďalej zaoberal otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm.a/ až g/ O.s.p., pričom nezistil existenciu žiadnej podmienky prípustnosti dovolania uvedenej v tomto zákonom ustanovení. Nezistil ani podmienky prípustnosti dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p., na ktoré poukazovali dovolatelia.

Podľa § 237 písm. f/ O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa v zmysle tohto ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi konania znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Z obsahu spisu však nevyplýva, že by súdy v prejednávanej

veci v prípade žalobcov nerešpektovali niektoré z týchto práv. K vyššie v odôvodnení tohto rozhodnutia uvedenému tvrdeniu žalobcov, o ktoré opierajú prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. teba uviesť, že žalobcovia sa svojou žalobou domáhali vydania súdneho rozhodnutia, ktorým by súd jednak určil, že sporná zmluva o zriadení záložného práva (špecifikovaná v úvode odôvodnenia tohto rozhodnutia) je neplatná, a jednak, ktorým by súd určil, že záložné právo k nehnuteľnosti vedenej na LV č. X. kat. úz. V., okres B., obec N., ktorej vlastníkami sú žalobcovia 1/, 2/, parc. č. X. o výmere X. m² – záhrada a parc. č. X. – dom o výmere X. m² zastavanej plochy, súp. č. X., ktoré bolo zriadené v prospech žalovanej záložnou zmluvou na 4 500 000,-- Sk, ktorej vklad do katastra bol povolený pod č. V. zo dňa 3. júna 1993, zaniklo. Aj keď v zmysle ustanovenia § 152 ods. 2 O.s.p. súd má vec vybaviť spravidla jedným rozhodnutím, to znamená, že v ňom má rozhodnúť o celej prejednáwanej veci, v dvoch prípadoch zákon dovoľuje, za predpokladu, že je to účelné, aby sa o veci rozhodlo postupne, a to buď čiastočným rozsudkom, ktorým napr. možno rozhodnúť o niektorom z viacerých samostatných nárokov uplatňovaných tou istou žalobou, alebo medzitýmym rozsudkom, ktorým sa rieši iba otázka základu nároku, pričom otázka rozsahu nároku sa ponecháva ďalšiemu rozsudku. V prejednáwanej veci je z obsahu rozsudku súdu prvého stupňa zrejmé (aj keď sa to v ňom výslovne neuvádza), že ide práve o čiastočný rozsudok, ktorým bolo z dvoch samostatných žalobcami uplatnených nárokov rozhodnuté o žalobe len v časti o určenie neplatnosti záložnej zmluvy. Nepochybne takto chápal prvostupňové rozhodnutie aj odvolací súd, ktorý (čiastočný) rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil. Z tohto dôvodu nemá opodstatnenie námietka dovolateľov, že fakticky odvolací súd rozhodol o ich odvolaní dvomi výrokmi, z ktorých však iba výrok o potvrdení prvostupňového rozhodnutia je súčasťou výrokovej časti rozsudku odvolacieho súdu, zatiaľ čo výrok o vrátení veci je iba súčasťou odôvodnenia rozsudku, čo spôsobuje jeho zmätočnosť. Dovolací súd poukazuje na to, že žiadny “výrok o vrátení vecí“ neexistuje a ani v rozsudku odvolacieho súdu existovať nemôže, keďže, ako už bolo uvedené, odvolací súd rozhodol o odvolaní proti čiastočnému rozsudku súdu prvého stupňa. Takýmto postupom súdov tak žalobcom nebola odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., a tým, že v ďalšom konaní (čo zdôraznil odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia) bude ďalej súd prvého stupňa skúmať dôvodnosť uplatneného nároku žalobcov na určenie zániku záložného práva k nehnuteľnosti, žalobcom nebolo odopreté právo na súdnu ochranu. Pokiaľ ide o druhú výhradu dovolateľov, t.j. že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, treba uviesť, že nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) považuje Občiansky súdny poriadok za prípustný dovolací dôvod (ktorý možno uplatniť vtedy, ak je

dovolanie prípustné) samotné nesprávne právne posúdenie veci ale prípustnosť dovolania nezakladá. Dovolanie je totiž v ustanoveniach Občianskeho súdneho poriadku upravené ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorý nemožno podať proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu; pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky prípustnosti dovolania, nemožno napadnuté rozhodnutie podrobiť vecnému preskúmvaniu, a preto ani zohľadniť prípadné vecné nesprávnosti rozhodnutia.

Keďže v danom prípade dovolanie nie je podľa § 238 O.s.p. prípustné, nebola preukázaná existencia dovolateľmi namietanej vady konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. a neboli zistené (ani tvrdené) iné vady uvedené v § 237 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcov podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol.

O náhrade trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p. s tým, že žalovanej, ktorej by podľa výsledku konania vzniklo právo na náhradu trov tohto konania, žiadne trovy nevznikli.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 25. februára 2010

JUDr. Eva Sakálová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Jarmila Uhlířová